

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 15. De peccato simoniæ, prout committitur in re spirituali effectiue,

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

monia. Aduerte vero obiter, ideo cenferi simoniam committi, si ad hoc detur vel promittatur aliquid examinatio-
ri, vt aliquem approber; quod per examinationem, & ap-
probationem, tanquam ministerium iurisdictionis Episcopalis
delatum, facultas quædam, dispositioque acquiratur ad
ordines recipiendos. Item constare quidem Notarium
cui constitutum est salarium publicum pro officio exer-
cendo, non posse quidquam exigere pro literis dimissio-
riis, aut testimonialibus, nec pro sigillo, nec alia quacum-
que de causa, pro accessorio ad collationem ordinis, ex
cap. De simonia, & Concil. Trident. loco cit.

Queritur vero, vtrum idem Notarius possit aliquid
accipere, quando nullum habet stipendium sibi consti-
tutum ab Episcopo. Communior autem sententia est ex
Angelo Simonia 3. num. 22. & Syluestro in citato dicto
quinto, quod ille tunc possit aliquid exigere pro labore
& expensis chartæ & ceræ, factis in literis dimissio-
riis, vel testimonialibus. De quo concilium Trid. in cit. cap. 1.
statuit pro singulis eiusmodi literis, decimam partem au-
rei accipi posse, neque ex talibus Notarij commodis,
quidquam directe vel indirecte ratione collationis ordi-
num, posse pronenire Episcopo: non obstantibus quibus-
cumq; taxis, consuetudinibus etiam immemorabilibus,
aut quorumcumq; locorum statutis contrariis: quæ om-
nia cessant ac interdiciuntur.

Cæterum post susceptos iam ordines vltro oblatum,
& abique vlla antecedente pacitione donatum, recipi po-
test sine simonia: ex glossa penult. ad cap. 1. De simonia &
Sylu. in fine citate questionis 8. & Nauarr. in Enchir. cap. 23.
num. 101. vers. 11. Pro quo facit cap. Sicut Episcopum, 1.
quæst. 2. Sed meminisse oportet nunquam cenferi dona-
tum liberaliter, non item in pretium, quod immediate dat-
tur pro ordinatione: siue ante siue post eam detur: & siue
Episcopus fuerit alioqui gratis collaturus ordinem, siue
non: & siue accipiens sit ipse Episcopus collator, siue alius:
& siue dans sit is qui ordinatur, siue alius ex Sylu. in verb.
Simoniam quæst. 6. Quæ tamen in re ignorantia probabi-
lis, vt & in alius, excusat à peccato, & à pena illud sequen-
te: adeo ut is non suspendatur ab ordine, pro cuius ordi-
natione data est pecunia ipso in scio; vel ipso conscio qui-
dem, sed contradicente: nisi postea certior reddatur de
facto, ratificet illud. De quo Nauarr. in Enchir. cap. 23.
num. 68. sub finem: pro eo que faciunt ante habita num.
178. Nonnulla dubia possunt hic adhuc moueri: quibus
satisfacere oportet paucis.

Solutio aliquot dubiorum.

PRIMUM EST, An simonia committatur dando pec-
niam Episcopo ne ordinet aliquem. Ad quod ex
Sylu. quidem in cit. quæst. 8. dicto, simpliciter respon-
dendum est affirmatiue: argumento cap. Nemo, De si-
monia. Sed iuxta ea que Suarez in eod. memorato lib. 4.
cap. 22. late disputat de omissione actuum spiritualium,
an ea possit esse materia simoniæ; videtur distinctione v-
rendum: ac dicendum si talis omisso sit nuda negatio li-
beri vsus potestatis ordinandi: pro ea pretium accipere,
non esse simoniam: quia illud pro quo accipitur, quodq;
sic venditur, est tantum libertas naturalis agendi vel non
agendi: perinde ac si quis accipiat pretium vt non dicat
Missam, quod est ei liberum. Sin autem omisso annexa
sit vsui potestatis spiritualis; adeo ut tantum in hac habeat
æstimationem, efficaciamque moralem, simonia est pro
ea pretium accipere, quia tota ratio dandi sumitur ex ea-
dem spiritali potestate, ipsaque est propter quam princi-
paliter datur. Cæterum huius posterioris modi, omisso
esse deprehenditur ex effectis proportionatis potestati
ordinandi quibus annexa est: quales effectus sunt: non
admittere ordinandum ad examen consuetum, aut exami-
natum non permittere inscribi in catalogo ordinan-
dorum, aut inscripturn repudiare, offerentem se cum cæ-
teris ordinandis.

ALTERVM DVBIVM EST. An simonia sit, dare
aliquid temporale ianitori vt ordinandum introducat ad
Episcopum pro literis dimissio-riis, vel ordine, vel alio
spiritali petendo vel obtinendo. Ad quod respondetur,

cum Angelo in verbo Simonia 3. num. 25. non esse simo-
niam, nisi ea intentione detur vt per intercessionem in-
troducens, res spiritalis obtineatur, aut introducens
aliquid plus exigat ratione ordinis, alteriusve rei spirita-
lis obtinendæ, quam alioqui exigeret pro obsequio,
quod exhibet.

TERTIUM DVBIVM EST, An simoniam commit-
tat qui dat alteri pecuniam, vt suis precibus interceden-
do, procuret ei ordinem aut beneficium conferri. Ad
quod Sotus lib. de iust. & iure quæst. 7. art. 3. sub in vltim, ab-
solute quidem responderi non esse simoniam ex parte Præ-
lati habentis intentionem gratis dandi, quamuis ad dan-
dum inducatur precibus intercessoris recipientis pecu-
niam. Sed cum Nauarr. in Enchir. cap. 23. num. 106. post plures
alios, quorum ipse vid. meminit, videtur distinctione respon-
dendum. Nempe si is pro quo interceditur, det pecuniam
intercessori pro obtinendo ordine, vel beneficio, tunc
simoniam committi: quia emere intercessionem qua or-
do vel beneficium obtinetur, est emere ipsum ordinem
vel beneficium. Quæ ratione concedimus Soto, paria esse,
dare pecuniam intercessori & collatori. Si vero det pecu-
niam intercessori; non quidæ pro obtinendo ordine vel
beneficio per intercessionem ipsius sed pro labore indu-
stria & diligentia, qua tale negotium procurat, vel pro ex-
pensis, vel pro damno quod illi emergit aut lucrum
quod illi cessat tunc non esse simoniam quia sic non emi-
tur intercessio pro ordine vel beneficio obtinendo; sed
emitur vt res ibid. ait Nauarr. aliquid ante dictorum quod
intercessor non tenetur gratis præstare. In hocque distin-
guitur intercessor à collatore, quod collator pro suo et-
iam labore in conferendo ordine, vel beneficio, non pos-
sit licite pecuniam accipere: intercessor vero possit, dum-
modo tamen non accipiat plus quam meretur eius labor
& industria, iuxta dicenda in fine sequentis capituli.

CAPVT XV.

De peccato simoniæ prout committitur in re spiri-
tuali effectiue.

SVM MARI VM.

- 205 Quæ comprehendantur nomine rei spiritalis effectiue.
- 206 Quatenus simonia committatur in iis que sunt potestatis or-
dina.
- 207 Quatenus officia minorum ordinum vendere simoniacum sit.
- 208 Quatenus sine simonia possit pro sepultura accipi pecunia.
- 209 Varietas actuum qui procedunt ex Ecclesiastica iurisdictione.
- 210 Simonia cum est pecuniam dare pro actu communicandi Ec-
clesiasticam iurisdictionem.
- 211 Similiter pro actu exercendi eiusmodi iurisdictionem.
- 212 Quod procedit etiam si talis actus versetur in temporalibus ma-
teria.
- 214 Non item si respectu illius temporale accipitur ex consuetu-
dine laudabili: vt respectu visitationis qua fit à Prælato.
- 215 Aut in penam, vt cum di pensatio datur in gradibus consan-
guinitatis: aut per modum compositionis, vt cum dispensa-
tur in voto faciendi opus aliquod pium.
- 215 Aut in sustentationem prout accipitur à concionatore.
- 217 Potest quis locare suas operas, ac stipendium accipere pro la-
bore exercendi actus ab quorum officiorum Ecclesiastica-
rum.
- 218 Quomodo accipiendum sit, quod in Romana curia quædam
officia Ecclesiastica vendantur.
- 219 Quatenus liceat aut non liceat pecuniam dare pro interuentu
apud Papam aut alium Prælatum, pro iustitia vel gratia ab
eis obtinenda.
- 220 Quatenus liceat post obtentam, temporale dare iis quorum
interuentu obienta est.

NOMINE rei spiritalis effectiue comprehen-
duntur primo illa, quæ ex gratia Dei, & vir-
tutibus supernaturalibus proficiuntur; vt om-
nia opera meritoria, impetratoria, & satisfactoria: pro
quibus vt talia sunt (cum procedant à diuina gratia, in ea-

que nitatur utilitas & efficacia illorum) pretium accipere, simonia est quidem: non est tamen, dare alicui aliquid temporale ut ad eadem exercenda excitetur: quia tunc tantummodo datur spirituale pro spirituali: quando quidem proximum indicere ad meritorie operandum, est quoque opus meritorium: nisi prudentis iudicio obster aliqua circumstantia mala.

De simonia ut committitur in iis quæ sunt potestatis ordinis.

SECTIO I.

206. **C**omprehenduntur secundo illa quæ procedunt ex potestate ordinis: ut dicere Missam, cantare Evangelium vel Epistolam solemniter, celebrare exequias defunctorum, & alia diuina officia: ut processiones quæ publice fieri solent, siue ad venerationem festorum, siue ad impetrandum à Deo auxilium in communibus necessitatibus, consecrare Abbates, Virgines, & templa, benedicere nubentibus, aquæ, panis, &c. Pro quibus non licet pacisci absolute, nec pretium accipere: ut nec pro collatione ordinum, ex quibus habent suum esse spirituale: pro sustentatione tamen ministrorum illa exercentium, licitum est aliquid dare & accipere secundum Ecclesiæ constitutionem vel consuetudinem. De quibus plura in particulari Syluester *verbo Simonia quæst. 9.* atque Suarez *erudite in eod. lib. 4. cap. 15.*

Ad iudicandum autem de illis quando occurrunt, sufficere possunt antedicta in cap. 11. *quæst. 2. & 3.* inter ea obseruando; in tali iudicio distinguendum esse inter id quod exigitur, & id quod sponte offertur: ac inter id quod ex consuetudine offerendum est, & id quod ultra consuetudinem postulatur. Nam in cap. Ad Apostolicam De simonia in hac re, præ consuetudines obseruari præcipiuntur, & exactiones fieri prohibentur. Quamquam spirituum ministri voluntarij, seu non habentes constitutum sibi publicum stipendium, permittuntur (consentaneæ scilicet doctrinæ D. Pauli in priore ad Corinth. cap. nono) petere aliquid in congruentem sustentationem: eo tamen modo, quo ab specie mali absteineatur.

207. **O**fferit vero se dubitatio. An simonia sit temere, vel vendere officia minorum ordinum. De qua tenendum est: quando talia exerceri solent tantum per Clericos ad ea ordinatos: ut officium exorcizandi: aut per laicos quidem interdum, ex commissione Ecclesiæ: sed ad diuinorum officiorum partem spectat exercitium eorum (ut officium inseruendi Sacrosancti celebranti, aut legendi lectiones in officio *maritino*) simoniam committi emptione & venditione eorum, tanquam spiritualium effectiue: utpote procedentiū ab ordinibus ipsis, quorum potestate auctoritateque interuentu prædictæ commissionis exercentur. Cum vero tanquam multum corporalia (qualia sunt claudendi Ecclesiæ fores, custodiendi sacras vestes, aspergendi aquam benedictam in domibus) solent per laicos exerceri, ac si non essent actus ordinis, non censentur simoniæ materia ex Syluestro in *verbo Simonia quæst. 8. in fine.*, & Rosella *eodem verbo primo, §. 16.* Id quod Suarez concedit in *precedenti cap. 13. in fine.*

208. **A**d quam differentiam illustrandam facit quod liceat pro sepultura pretium accipere, quoad ea quæ fieri possunt à laico: qualia sunt effodere sepulchrum, corpus defuncti ferre, humo tradere, & cooperire, pulsare campanas; non autem quoad ea quæ sunt à solis Ecclesiæ ministris, qualia sunt dare facultatem sepeliendi in loco sacro, exequias celebrare officio Ecclesiastico: puta psalmodia & aliis suffragiis, consuetis in Ecclesia fieri pro defunctis: & processio quæ solet fieri à domo defuncti ad Ecclesiam. Pro quibus utpote spiritualibus ac solitis exerceri per solos clericos, pretium accipere, simonia cum censendū est, iuxta cap. Abolendæ, De sepulchris: & cap. Non satis, cap. Cum Ecclesiæ, & cap. Suam, De simonia: sicut nec pro benedictione nubentium, ex eod. cap. Suam. Non ideo tamen de simonia damnandi sunt qui obligationes tempore funeris recipiunt; quoniam ex fieri solent ex laudabili consuetudine pro sustentandis Ecclesiæ ministris.

Ratione cuius consuetudinis possent omitti, repeti auctoritate Iudicis, iuxta cap. Ad Apostolicam. De simonia, Nec valeret statutum ciuitatis factum in contrarium, ut habet Panor. ad citatum cap. Abolendæ sub finem.

Quod idem dic de acceptione pannorum quibus mortui conteguntur, ubi est consuetudo ut in vsum Clericorum cedant: ex D. Anton. 2. parte tit. 1. cap. 5. §. 2. 2. & Sylu. in *verbo Simonia qu. 11.* Qui addunt de talium cautione, tanquam temporalium, Clericos cum heredibus ante sepulturam pacisci posse absque simonia: non autem posse negare sepulturam, si talis cautio negetur: etsi officio Iudicis uti possint, iuxta citatum cap. Ad Apostolicam, ad obtinendum sibi ea ratione debirum, si negetur. Videndi sunt memorati auctores. De simonia commissa accipiendo pretium pro sepultura in loco sacro dicitur in sequent. num. 226.

De simonia prout committitur in iis quæ sunt iurisdictionis Ecclesiasticæ.

SECTIO II.

209. **C**omprehenduntur denique nomine rei effectiue spiritualis omnes illi actus qui procedunt à potestate iurisdictionis Ecclesiæ: sicut se distincti, ut alij sint, quibus eiusmodi iurisdictione conferuntur, & alij quibus administratur. Ac prioris generis rursus, alij sint quibus conferuntur iurisdictioni ordinaria, ad quorum exercitium requiritur auctoritas Superioris, qua valeat conferre dignitatem cui coniuncta sit eiusmodi iurisdictione: qualis auctoritas est in Papa absolute, & interdum in Episcopo respectu suorum inferiorum. Alij vero sint, quibus conferuntur delegatio: ad quorum exercitium sufficit habere iurisdictionem ordinariam non impeditam. Posterioris generis autem: alij sint quibus iurisdictione prædicta mandatur executioni in externa administratione Ecclesiæ, & alij ad eisdem administrationis directionem pertineant, ut præceptorum se legum latones in Ecclesiastico foro: alij vero ad executionem, ut actus iudiciorum Ecclesiasticorum, siue civilium siue criminalium, & cæterorum qui ad eisdem reducuntur.

Ac nonnulli talium dicuntur actus iurisdictionis voluntariæ, quia coactio non interuenit in eis, sed gratia: huiusmodi sunt dispensationes, privilegia, facultatum concessionem, legitimationes, &c. Alij vero dicuntur actus iurisdictionis contentiosæ, eo quod spectent ad Ecclesiastica iudicia: de quorum strepitu nonnulli minus habent, & plus de animarum commodo; ut visitationes inferiorum per Prælatos; impositiones censurarum & eandem ablationes: Alij autem plus habent de illo & minus de hoc: ut actus omnino forenses litium civilium vel criminalium, personarum Ecclesiasticarum. His ita distinctis Suarez in eodem lib. 4. cap. 20. statuit sequentes propositiones de istiusmodi genere spiritualium effectiue.

210. **P**rima est, actus communicandi spiritalem iurisdictionem esse simoniæ materiam. Hæc patet, quia si illi vendantur, simul venditur spiritualis iurisdictione, quæ per eos communicatur: cui vendere actum per quem res traditur, nihil aliud sit quam vendere rem traditam: & vice versa, rem traditam vendere, nihil aliud, quam vendere ipsam traditionem. At talis iurisdictione donum est Dei supernaturalis, prout ostendit supernaturalis finis ad quem ordinatur. Quare est sufficiens simoniæ materia. Eaque est cõmunis sententia, pro qua faciunt cap. 1. 2. & 3. extra Ne Prælati vices suas. Et ex illa inferunt: nec aliquem Iudicem spiritalem, siue delegatum siue ordinarium: nec vicarium siue cathedralis, siue alterius Ecclesiæ, etiam ad nutum amouibilem, constitui posse pretio: siue ipsum deur ab eo qui officium, seu iurisdictionem suscipit, siue ab eo qui confert. Pro quo facit cap. Ad nostram, De simonia. Inferunt item non posse vendi ius eligendi ad dignitates, aut beneficia Ecclesiastica, aut confirmandi factam ad ea electionem: aut illa conferendi, quando quidem omne tale ius est spirituale, ipsum que communicare alicui, est spiritualis iurisdictionis.

211. **S**ecunda propositio est, Actus quibus iurisdictione voluntariæ

luntaria exercetur, si in spiritali materia versetur, esse quoque materiam simoniae: vt relaxationes iuramentorum & votorum, dispensationes in legibus Ecclesiasticis, irregularitate, impedimentis matrimonij, & sic de id genus alijs, vt de privilegijs alijsque fauoribus & gratijs ac licentijs in re spiritali concessis: quæ vel dispensationes quædam sunt, vel eas virtute continent, aut eandem cum illis rationem habent. Pro hac, communiter recepta, facit quod omnes tales actus sint supernaturalis iurisdictionis: pro cuius functionibus pretium accipere prohibicum est generaliter in citato cap. Ad nostram & in seq. cap. Consulere. Qua generali prohibitionem patet contineri imprimis memoratas dispensationes: cum & versentur in materia spiritali, & ordinantur ad finem spirituale: salutem nimirum animarum. Accedit quod ex Concilio Trident. sess. 24. cap. 5. De reform. matrimonij, dispensationes in matrimonijs dandæ sint gratis, item que in legibus Ecclesiasticis, ex seq. sess. 25. cap. 18. De reform.

Tertia propositio est, Actus Ecclesiasticæ iurisdictionis contentiosæ, esse adhuc materiam simoniae. Huic assentientes authores Suarez adfert. Ea vero probatur: tum illa generali ratione, quod tales actus spirituales, supernaturalis sint ratione sui principij: nimirum potestatis supernaturalis à Deo datæ ad gubernandam sam Ecclesiam: adeo ut tanquam Dei dona, sine simonia vendi & emi nequeant: tum ex speciali prohibitionem quæ in iure canonico habetur de vnoquoque, ne pretium pro eo accipiat: vt de actu visitandi, in cap. 1. §. penultimo, & in cap. 2. De censibus, in 6. & in Conc. Trident. sess. 24. cap. 1. De reform. Deinde pro actu Ecclesiastici iudicij, in cap. Cum ab omni, De vita & honestate clericorum: quod & attingitur in cap. Vendentes, 1. quæst. 3. quod dicitur, Item in templo vendentes sunt: qui hoc quod iure competit quibusdam, ad præmium largiuntur: iusticiam enim vendere est, hanc pro præmij acceptione seruare. Accetiam satis clare significatur per prohibitionem factam in cap. Ad nostram ante citato: cum dubium non sit, iudicia Ecclesiastica cõputari inter ministeria Ecclesiastica, de quibus est tibi mentio. Præterea pro actu ferendi censuram & pro actu absoluedi ab ea, in cap. Ad aures, De simonia: in quo fit quidem tantum mentio abolitionis: sed inde satis insinuat censuræ ratio, quæ ab eodem spiritali principio proueniens, est pariter spiritalis. Accedit quod vtraque sit de numero actuum Ecclesiastici iudicij.

Quarta propositio, Ad simoniam sufficit, actum pro quo pecunia datur, prouenire ab Ecclesiastica potestate spiritali (secus sentiendum est de temporalis, qualem habent in teris sui dominij Papa, ac nonnulli Prælati) etiam si versentur in materia temporalis & humana: cuius generis inter actus iurisdictionis voluntariæ censetur legitimum: quatenus per eam tollitur inhabilitas quædam ad temporales honores, & commoda. Item licentia studendi humanioribus literis, aut philosophiæ, aut iurisperdentia, aut Theologiæ: itemque licentia eisdem disciplinas docendi. Nam studere & docere actus sunt naturales, proxime ordinati ad humanam commoditatem: quamuis de actu docendi Theologiam aliqua sit difficultas: quam late tractat Suarez cap. 18. vbi inter cætera bene monet nu. 9. quod licet Theologiæ doctrina sit supernaturalis: actiones tamen magistri illam docentis sunt naturales, quibus naturali modo cooperatur ad hoc, vt auditores discant: viuando eos & illuminando ad discendum.

De concionandi actu alia est ratio, vt idem in seq. num. 22. & 23. pluribus citatis habet; quia concionator concionando fungitur quasi munere legati Christi ad populum in ordine ad huius æternam salutem: illo præcipiente Discipulis Marci vltimo, Euntes in mundum vniuersum prædicare Euangelium omni creaturæ. Qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit. Vnde in posteriori ad Corin. cap. 5. ait Apostolus: Legatione fungimur pro Christo. De catechista idem author subiungit in fine capituli, idem sentiendum esse ac de concionatore; si christianam doctrinam doceat modo persuasiuo, seu per modum cõcionis qua excitentur auditores ad tenendam firmam fidem eandem doctrinam, & ad operandum secundum eam.

Si doceat tantum ad iuuandam & exercendam auditorum memoriam, Idem existimandum est ac de magistro docente Theologiam. Inter actus vero iurisdictionis contentiosæ seu inuoluntariæ prædicti generis censentur illi, qui spectant ad causas mere civiles inter Clericos, de bonis temporalibus, vel de criminibus aut iniurijs. Ratio autem allatæ propositionis est quod vltus iurisdictionis spiritalis, sit de se spiritalis, non obstante quod versetur in materia temporalis: cum hæc non eadat sub talem potestatem, nisi vt ordinata ad finem supernaturalem, cuius gratia potestas eiusmodi constituitur. Quæ de re pluribus agere spectat ad Theologum scholasticum.

De modo quibus aliquid potest licite accipi pro spiritalibus effectibus.

SECTIO III.

PRO antedictis quæ ratione sui principij sunt spiritalia aliquid temporale (non obstante doctrina iam tradita) accipi potest: vel ex consuetudine laudabili ad sustentationem ministri: quo modo Episcopus visitans suam Diocesim accipere potest illas quas vocant procurationes, tanquam stipendium sibi pro sustentatione debitum, ex D. Thoma 2. 2. quæst. 100. art. 1. ad 3. quod habetur, ex cap. Cum Apostolus, ex cap. Cum venerabilis, ex cap. Procurationes, De censibus & ex Concilio Trid. sess. 24. cap. 3. De reform. in quo visitatores sic prohibentur cuiquam graues esse inutilibus sumptibus: aut pecuniam vel munus quodcumque qualitercumque offeratur, accipere; vt excipiantur victualia quæ sibi aut suis frugaliter, moderateque pro temporis tantum necessitate, nec ultra ipsis ministranda. Cætera ibidem statuta de ipso visitandactu, legenda sunt iis quibus tale munus incumbet.

Secundo, respectu eorumdem spiritalium, potest aliquid accipi in pœnam, quæ ab Ecclesia pro inobedientia, & contumacia (ne lex Ecclesiastica facile contemnatur) consuevit infligi ex cap. Venerabilibus, De sententia excommunicationis in 6. §. Deniq; Et ita sentit D. Thom. 2. 2. quæst. 100. art. 2. ad 3. Quæ tamen in re cauendum est, vt bene monet Sylu. verbo Simonia, quæst. 8. d. cto 4. ne talis exactio cupiditati potius, quam correctioni adscribatur. Atque ex hoc capite Rebuffus in praxi beneficiorum parte 3. in regula De dispensatione in gradibus prohibitis, glossa quinta, num. 13. excusat à simonia, quod solet fieri, cum duo qui propinqui sunt in tertio vel quarto gradu consanguinitatis, petunt dispensationem, vt matrimonio copulentur: ea licet conceditur vt iubeantur soluere certam pecuniæ summam. Namque talis solutio imponitur in pœnam: cuius timore fideles cohibentur à facili transgressione legis Ecclesiæ, quæ eiusmodi copulatio prohibetur, ac etiam vt Summus Pontifex leniretur à molestia, quæ quotidie exhiberetur ei per multitudinem assidue petentium talem dispensationem.

Tertio eorumdem spiritalium respectu, aliquid accipi potest per modum compositionis, prout fit quando Christiano, pro eo quod præstare debet ex voto vel ex alia obligatione, elemosyna alioqua imponitur in redemptionem. Sic ergo cum in votorum dispensatione, aliqua pecuniæ solutio iniungitur, id non fit in pretium, sed in elemosynam; in quam, vt in opus plium, commutatur votum, relaxando ipsum; non quidem per dispensationem nudam, sed per mixtam cum commutatione.

Quarto, aliquid recipi potest in sustentationem talia ministrantis, cui nullum cõstitutum est aliud stipendium. In exemplum induci potest quod accipitur à concionatore. Munus enim concionandi exercetur potestate, & auctoritate Ecclesiastica; quam auctoritatem esse donum Christi supernaturale, patet per illud quod in priori ad Corin. 12. vers. 28. & ad Ephes. 4. vers. 11. inter gratias à Christo gratis datas Ecclesiæ, ponatur auctoritas docendi, per illa verba: Alios posuit Pastores & Doctores: vnde sequitur ipsum esse gratia exercendum, iuxta cit. cap. Vendentes; neque pro eo pretium accipi posse sine simonia. Pro quo aliquot authores citat, additis rationibus Suarez in memorato cap. 18. à num. 22. Nihilominus concionator,

iuxta cap. Cum voluntate §. Prædicatores, De sentent. excommunic. accipere potest necessaria ad sustentationem vitæ, immo & studiorum suorum, vt consuetudo habet, monetque Sorus in lib. 9. De iust. & iure quæst. sexta art. 2. ad 2. Vbi & addit, quando concio non est profus necessaria, illum non contrahere simoniæ labem, si malit ibi prædicare verbum Dei, vbi melius sustentabitur; immo nec culpam committere, si ibi concionari tenuat, vbi non sperat victum sibi suppeditandum esse. Sed in ea re & alias quotiescumque pro sustentatione minister spirituum aliquid exigit, cauendum est populi scandalum, ne nomen Clericorum blasphemetur, tanquam auarorum ac reputantium spiritualia esse venalia: prout bene monet Caiet. in verbo Simonia, regula 4. in fine.

217. Quinto, potest quis sine peccato locare suas operas, & stipendium accipere pro labore exercendi officia sacrista, Iudicis, & doctoris, etiam in Theologia, & aliorum, quorum functiones principaliter sunt naturales; & ideo non censentur materia simoniæ, quemadmodum expresse tenet Caiet. in verbo Simonia, regula sexta, & Sylu. in eod. verbo quæst. 14. dicto 3. quod probat per cap. Charitatem 12. quæst. 2. Prælati tamen nullo modo locare possunt, & multo minus vendere officia iurisdictionem ipsorum requirentia, vt ibid. addunt Caiet. & Syluester. iuxta titulum Ne Prælati committant vices suas, &c. quibus confendit Nauar. in Enchir. cap. 23. num. 111. ad 14. Et confirmatur per illud Concilij Trident. sess. 25. cap. 11. De reform. Non liceat etiam iurisdictiones Ecclesiasticas, seu facultates nominandi, aut deputandi vicarios in spiritualibus locare; nec conductoribus per se aut per alios exercere.

218. Si quis obiciat quod in curia Romana vendantur officia quædam habentia iurisdictionem vel administrationem Ecclesiasticam. Respondendum est, talia officia fructuosa esse, seu solita proventus annuos reddere, ex multis variisque causis: nec pecuniam exigunt, vel solui in pretium pro ipsis officiis, sed pro illis annuis proventibus quos ipsa reddunt; qui cum sint temporales, nec Papa tenetur illos gratis concedere, non committit simoniam accipiendo pro illis pretium, iuxta doctrinam Panormit. quam habet Angelus Simonia 2. §. 25. quamque sequitur Suarez in seq. cap. 20. nu. sexto: sicut nec committit alius Prælati, vel Curatus, cum locat alicui Sacerdoti fructus Ecclesiæ suæ: simulq; animarum curam gratis & sine vilo pacto committit, ex Sylu. loco cit. Et ratio est, quia nec dat nec accipit pretium pro re spirituali.

219. Postremo, simonia est, dare temporale pro intercessione seu interuentu, quo quis apud Papam, aut alios Prælatos interuenit, vt largiatur dispensationem, aut aliud ex spiritualibus effectiue. Ratio est, quod ad simoniam committendam pretium dando pro re spirituali, nihil interfit siue illud is accipiat qui confert spirituale, siue alius; siquidem tam hoc, quam illo modo pecunia donum Dei possidetur. Idem etiam patet ex 1. Extrauaganti communi De sentent. excommunicationis innouata à Gregorio XIII. per Bullam relata & copiose explicatam à Nauar. in comment. De datis, & promissis pro iustitia & gratia obtinendis.

Nihilominus tamen ea in re simonia non committitur, si quis intercessori, promissionem iure gratitudinis debitam faciat verbis, aut scriptis generalibus, nihil addendo quo promissio iure naturali debita, transeat in ciuilem. Exemplum est, si quis bona intentione dicat, Non ero tibi ingratus si pro me obtineris dispensationem: vel ero tibi gratus: vel me habebis amicum; vel nunquam te penitebit obsequium mihi exhibitum; vel loco, & tempore opportuno tibi gratias referam; vel me tuum in omnibus esse cognosces; vel fidelem, gratum, & amicum inuenies; vel de me ac de meis rebus, vt voles disponere poteris, & sic de cæteris; quibus homines in communi conuersatione vt solent implorantes alterius auxilium, sine animo aliter se obligandi, quam ex honestate præstita vrbauitatis causa: quæ nullo iure prohibetur: immo est debita iure naturali. Hoc habetur ex Nauar. in cit. commen. notab. 11.

Ex quo in præced. 10. add: excusationem quoque esse saltem à mortali (de quo ante in præcedenti num. 166.) cum

id quod in tali re promittitur, datur vel accipitur modicum est: quia in omni materia paruitas excusat à peccato mortali. Adde etiam ex sequent. notab. 32. à num. 51. non esse simoniam si intercessori aliquid detur ob aliam causam, quam ob dispensationem, vel aliam eiusmodi gratiam obtinendam; vt cum datur & accipitur ob meram liberalitatem, vel beneuolentiam, vel vt debitum iure stipendij, aut aliquo alio iure siue scripto, siue non scripto; quo mediatores, sollicitatores, & quicumq; alij intercessores possunt aliquid accipere pro suo labore, industria, diligentia, impensis, vel damno eis emergenti aut lucro cessante perinde ac possunt Notarij, & Aduocati.

Vnde quamuis cubicularij, secretarij, alijque familiares Papæ vel alterius Principis, aut Prælati, nihil debeant accipere pro mediocri opera, quam ex officio tenentur ponere in recipiendis iis qui pro obtinenda gratia ad illos veniunt, quia pretium acciperent pro eo quod debent gratis dare: tamen si in ea re maiorem operam & diligentiam adhibeant quam ipsorum officium exigit: nempe in benigne, & humaniter excipiendo ipsos venientes ad obtinendam gratiam: in præbendo eis aditum facilitatem, frequentiore, opportuniorem: in deferendis supplicibus libellis citius & opportunis, in monendo eos quid facere, & quomodo se gerere debeant: in reuocando Principi in memoriam negotium, ac rogando sapius, aliter agendo, quo citius & melius totum expediatur. Pro tali maiori opera & diligentia, possunt aliquid accipere: sicut & pro damnis, si quæ fecerint intercedendo: nempe quod ea de causa quia scilicet Princeps inde satisfactum eis putat) perdant obligationes aliquas antidotales: id est, quibus ex honestate remuneranda erant à Principe aliqua beneficia, vel amittant eas spes quibus à Principe aliquid expectant ob opinionem bonam de eis conceptam; vel ob beneuolentiam qua Princeps ipsos prosequitur: vel ob præstita obsequia: dummodo tamen non detur, & accipiat plus quam mereantur prædicta.

Si quæras, An vt ante sic post obtendam gratiam aliquid dare intercessori sit simonia. Respondetur distinguendo. Nam si datur ex pacto, vel promissione præcedente; vel si datur tanquam pretium, quod soluitur pro gratia obtenta, est simonia. Si vero absque vilo pacto & promissione præcedente datur, non est de se simonia: cum non videatur dari in pretium, sed tantum ratione gratitudinis, amicitie vel liberalitatis.

CAPVT XVI.

De peccato simoniæ prout committitur in re annexa spirituali antecedenter, seu antecedendo spiritualitatem.

SVMMARIVM.

221 Non committitur simonia vendendo sacra vasa & alia temporalia que sunt consecrata aut benedicta dummodo nihil accipiat ratione consecrationis aut benedictionis.

222 Ratio qua talis venditio fieri potest licite.

223 Eam doctrinam proced. re. etiam quod ea que nequeunt perire acceptam benedictionem.

224 Oleum cuius est vsus in administratione Sacramentorum vendi non potest sine simonia.

225 Et si absque simoniæ re antecedenter spiritalis vendi possint, non licet tamen de eis negociari.

226 Quatenus licitum sit aut non sit pro sepultura pretium accipere.

EX quarta regula tradita in præcedenti cap. 11. quæst. 2. habetur, quod ad hanc rem pertinet, vasa sacra & vestes cæteraque omnia quæ sunt benedicta, vel consecrata, vt candelæ, Rosaria, Agnus Dei, vt vocant, aliæque eiusmodi: si ratione benedictionis aut consecrationis, quæ esse quoddam supernaturale acquirunt (per supernaturalem scilicet potestatem ordinata ad supernaturalem finem) maiore pretio vendantur, quam sine ea venderentur, si-

moniam